

2018
ORS SYMPOSIUM KRISTIANSAND

Torstein Fløystad

Aktuelt fra Oljeskattekontoret

TEMA

- ☐ Situasjonsrapport
- ☐ Rettssaker/MAP
 - ☐ Verserende rettssaker
 - ☐ MAP
 - ☐ (Kort om) Tre dommer første halvår 2018
- ☐ Ett klagevedtak vedrørende rentemargin
- ☐ Tynn kapitalisering (prinsipper og praksis etter 2006)

RAPPORT OG STATUS FØRSTE
HALVÅR 2018

«Åpne saker» etter sakstema

(skattebeløp normalt = 0,78xfravikelse. **185** åpne saker ikke tilordnet beløp)

Sakstema	Totalt	Petroleums-TP	Skattebeløp (MNOK)
Tørrgass	42	42	4 824
Våtgass	17	17	1 082
Råolje/kondensat	9	2	761
Forsikring	19	19	2 619
Konserntjenester	69	69	3 898
Finans	60	56	3 116
Tidfesting	14	0	183
Friinntekt	15	0	393
Sokkel/land	18	3	85
§ 10-vedtak	25	0	600
Annet	62	15	548
SUM	350	223	18 110

RETTSSAKER/DOMMER/MAP
FØRSTE HALVÅR 2018
STATUS

10 (11) RETTSSAKER FØRSTE HALVÅR 2018

♦ **Stilt i bero pga. MAP**

- ♦ **1**
- ♦ +1 (del av sak)
- ♦ Antall MAP uten søksmål:
 - ♦ **18**
 - ♦ **5 i avslutningsfasen**
 - ♦ **6** avventer klagebehandling
- ♦ MAP: sakstyper.
 - ♦ tørrgass/LNG
 - ♦ konsernbelastninger
 - ♦ finans
- ♦ Kompetent myndighet: **FIN** (ikke delegert MAP-enheten)

- ♦ **3** dommer (omtales)/ **1** hovedforhandling (ennå ikke dom)
- ♦ 2 dommer **rettskraftig**
 - ♦ ExxonMobil Production Norway Inc. (Renter utlån) – Borgarting 22.01.2018 [16-160306ASD-BORG/03]
 - ♦ Total (Stedbunden beskatning) – Oslo tingrett 18.04.2018 [17-105551TVI-OTIR/01]
- ♦ Shell (FoU) – Oslo tingrett 23.03.2018 [17-095122TVI-OTIR/04] anket til LR
- ♦ Hovedforhandling tingretten april (Total): konserninternt salg LNG – erstatning for manglende levering. Dom forventet slutten av juni.
- ♦ I tillegg **4** på ulike prosessstrinn

10(11) RETTSSAKER I 2017

**Stevning
mottatt,
hoved-
forhandlin
gennå ikke
avholdt**

- Konserninternt salg av kondensat
 - stanset
- Konserninternt salg av nafta
 - stanset
- Markedsføring av (deler av) virksomheten i utlandet (internasjonal kommunikasjon)
- Hovedforhandling desember 2018

**Anket,
men
dom før
2018**

- Statoil (reklame) – Oslo tingrett 12.06.2017 – [16-065328TVI-OTIR/08]
- Omtalt ORS oljeskattekveld 2017
- Anket til LR, men saken «beskåret» (enighet mellom partene) Hovedforhandling LR mars 2019

Rettssaker første halvår 2018 (inkl. to rettskraftig)			
Sakstema	Totalt	Petroleums-TP	Skattebeløp (MNOK)
Tørrgass	4	4	645
Våtgass	1	1	142
Råolje/kondensat	1	1	567
Forsikring	0	0	0
Konserntjenester	3	3	560
Finans	0	0	0
Tidfesting	0	0	0
Friinntekt	0	0	0
Sokkel/land	0	0	0
§ 10-vedtak	0	0	0
SUM	10	9	1 913

KORT (TIL DELS SVÆRT KORT) OM DISSE DOMMENE

- 1) ExxonMobil Production Norway Inc. (Renter utlån) – Borgarting 22.01.2018 [16-160306ASD- BORG/03]
- 2) Norske Shell (FoU) - Oslo tingrett 23.03.2018 [17-095122TVI-OTIR/04]
- 3) Total (Stedbunden beskatning) – Oslo tingrett 18.04.2018 [17-105551TVI-OTIR/01]

Exxon Overseas
Corporation (Eoc).

1. april 2009
Rammelån 20 mrd. NOK;
NIBOR (3 mnd.) + 0,30%

Forfall 31. mars 2019
**Lån opptatt for å finansiere
utbytteutbetalinger**

ExxonMobil Production
Norway Inc. (Epni)

ExxonMobil Production Norway Inc. (Renter utlån) –
Borgarting 22.01.2018 [16-160306ASD- BORG/03]

RETTSKRAFTIG

ExxonMobil Delaware
Holdings Inc. (Emdhi)

Tilsvarende vilkår som innlånet
(ramme, rentebetingelse,
forfall)

Utlån skjønnsmessig økt fra
30bp til 70bp av
petroleumsskatte-
myndighetene.

Staten fikk medhold både
for tingrett (2.6.2016) og
lagmannsrett – med
saksomkostninger.

16. november
2009 ny
låneavtale

Omtales av
Joachim M. Bjerke

NORSKE SHELL (FOU) - OSLO TINGRETT 23.03.2018 [17-095122TVI-OTIR/04] ANKET

- ◆ **Klagekjennelsen som søksmålet gjaldt er omtalt på ORS oljeskattekveld 22. november 2017. Se ORS' hjemmeside.**
- ◆ Konsernet har flere forskningsavdelinger , hvorav én i Norge.
- ◆ **Noen** av avdelingenes forskningskostnader belastes ut til de forskjellige oppstrømsselskapene etter en **fordelingsnøkkel**.
 - ◆ Kostnader knyttet til forskningsaktivitetene i Norge ble imidlertid **utelukkende** belastet norsk utvinningsvirksomhet.

Problemstillinger:

- 1) Er forskningsaktiviteten i Norge kun til nytte for virksomheten på norsk sokkel. Eller skal kostnadene også belastes ut på andre Shell-selskaper (utenfor Norge)?
 - ◆ Selskapets hovedanførsel er at forskningsaktivitetene i Norge gjøres for å oppfylle myndighetenes politikk og ambisjoner innenfor ressursforvaltningen, og at de således ikke gir økonomiske fordeler for øvrige oppstrømsselskaper i konsernet
 - ◆ Retten: «I likhet med klagenemnda mener retten at det ikke er nødvendig å ta stilling til om – og i så fall på hvilken måte – petroleumsmyndighetene vektlegger norsk forskning og leverandørindustri ved konsesjonstildelingene. Selv om man skulle legge til grunn at søkernes bidrag til norsk sysselsetting er et viktig moment for myndighetene, har retten vanskelig for å se at det er noe nødvendig motsetningsforhold mellom FoU som er egnet til å blidgjøre norske petroleumsmyndigheter og FoU som er nyttig for de aktører som på ulike måter bidrar inn i forskningen. Snarer tvert imot, er det grunn til å anta at norske myndigheter vil være mest begeistret for forskning som bidrar med noe mer enn den umiddelbare sysselsettingen som FoU-aktiviteten i seg selv måtte stå for. Den eventuelle goodwill-effekten av forskningen er derfor ikke i seg selv noen indikasjon på at den ikke også vil kunne være nyttig for de petroleumsselskapene som deltar. Et brudd på presumsjonen om at FoU-aktivitetene i Norge har nytte for hele Shell-konsernet, må følgelig forklares med andre forhold enn at aktivitetene gir goodwill hos myndighetene. Norske Shell har pekt på noen forskjeller mellom forskningsaktivitetene i Norge og forskningen i regi av SIEP.»

NORSKE SHELL (FOU) - OSLO TINGRETT
23.03.2018 [17-095122TVI-OTIR/04]
ANKET

2) Brutto/netto fordeling av kostnadsbasen:

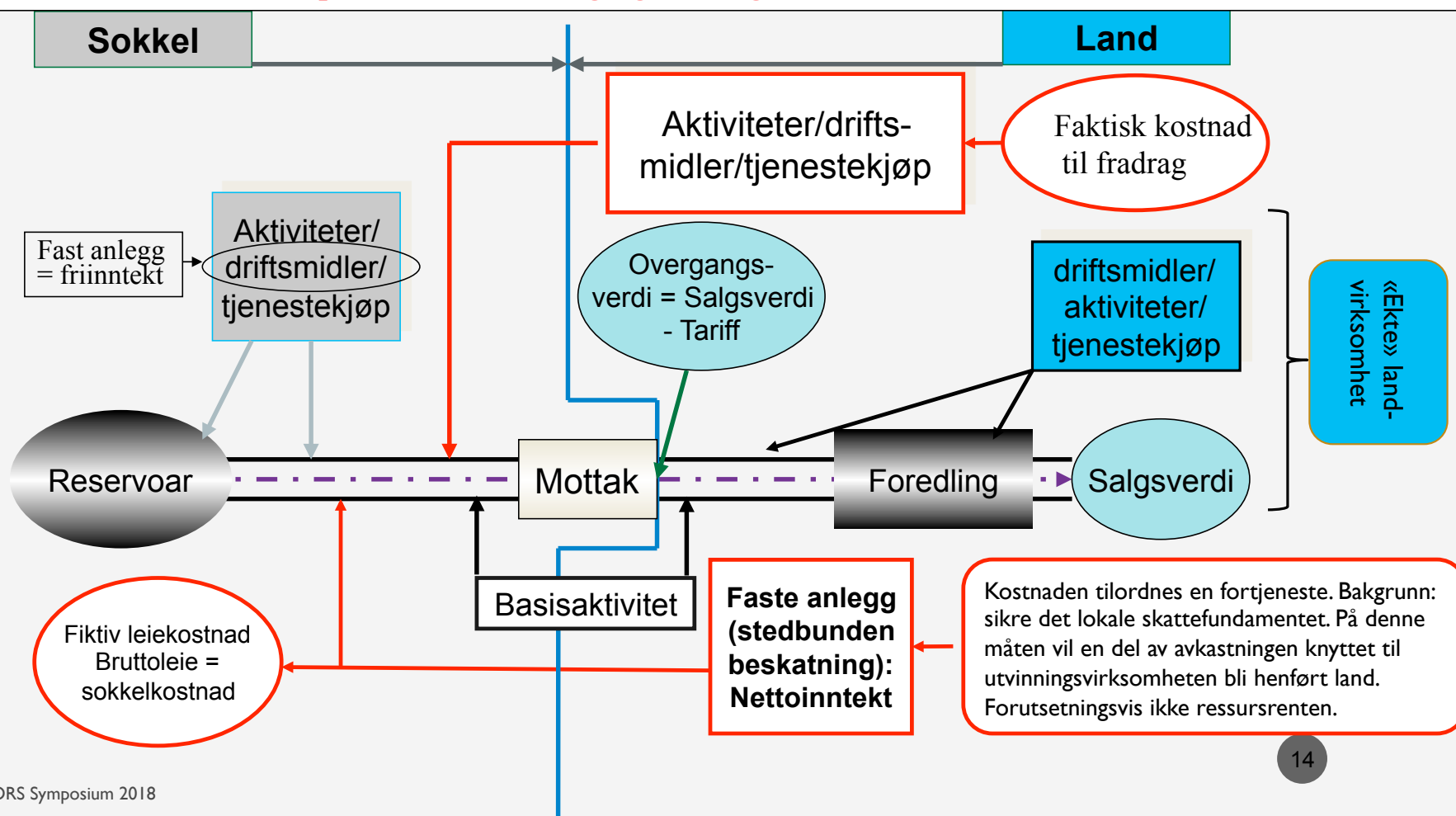
- ☐ Selskapet mente at en eventuell fravikelse måtte beregnes netto ved at kostnadsbasen ble redusert med de FoU-kostnadene som ble viderebelastet (Shell operatør) til selskapets lisenspartnere.
- ☐ Retten:
 - ☐ Viste til kjennelsen: *«Klagenemnda er ikke enig i dette og viser til kjennelse av 26. mars 2012 for et annet selskap hvor bruttoprinsippet ble lagt til grunn. Utbelastningen fra morselskapet og selskapets viderebelastning til partnerne er to separate transaksjoner. Klagenemnda kan ikke se at det foreligger en sammenheng mellom disse transaksjonene som tilsier at disse likevel bør vurderes samlet sett opp mot sktl. § 13-1. Klagenemnda kan på samme grunnlag heller ikke se at bruttoprinsippet medfører en dobbeltbeskatning, slik selskapet også har anført. For øvrig må det kunne legges til grunn at lisenspartnerne har tatt fradrag i sokkelinntekten for de utbelastede kostnadene.»*
 - ☐ «Etter rettens syn er klagenemndas tilnærming til problemstillingen riktig.»
 - ☐ «Spørsmålet ved skjønnsfastsettelsen blir dermed hvordan Norske Shell ville benyttet denne retten dersom selskapet ikke hadde hatt interessefellesskap med resten av Shell-konsernet. Med dette utgangspunktet framstår det opplagt at selskapet ikke ville «brukt opp» retten til viderebelastning etter regnskapsavtalen på kostnader som egentlig skulle vært tilordnet andre selskaper i konsernet. Retten mener det er fullt mulig å komme til en slik konklusjon uten å samtidig underkjenne regnskapsavtalen og de viderebelastningene som er gjort mellom lisenspartnerne i medhold av denne. Det er ikke viderebelastningene som sådan oljeskattemyndighetene har bestridd, men norske Shells argument om at viderebelastningen skatterettslig også skal omfattet kostnader som egentlig burde vært fordelt innad i konsernet.»

TOTAL (STEDBUNDEN BESKATNING)
OSLO TINGRETT – 18.04.2018 [17-105551TVI-OTIR/01]
RETTSKRAFTIG

- ◆ Valhall Redevelopment (VRD): Nytt feltsenter med prosessanlegg og boligkvarter.
 - ◆ Forutsetning: feltet skulle elektrifiseres ved strømforsyning fra landnettet.
 - ◆ Dette skulle skje ved å legge en *sjøkabel* til feltsenteret via et *likeretteranlegg* beliggende på Lista. Videre krevet løsningen at det ble bygget et *vekselretteranlegg* på plattformen.
- ◆ Feltsenteret var opprinnelig planlagt å stå ferdig i 2010
 - ◆ men, som følge av forsinkelser ferdig i 2013.
 - ◆ Likeretteranlegget på land var ferdig og tilkoblet strømnettet i 2009,
 - ◆ tilkobling og legging av *landdelen av sjøkabelen* foregikk i 2010,
 - ◆ mens sokkeldelen av strømforsyningsanlegget, herunder legging av *sjøkabelen* og ferdigstilling/tilkobling av *vekselretteranlegget* på plattformen skjedde i juni 2011.
 - ◆ Strømforsyningen fra land via det nye anlegget startet den 1. juli 2011.

Aktiviteter og investeringer på land vil både direkte og indirekte påvirke netto særskattepliktig inntekt.

Innsatsfaktorer på land mot særskatt: aktiviteten/driftsmiddelet inngår som et ledd i å bringe petroleumen til den geografiske grense mot land

TOTAL (STEDBUNDEN BESKATNING)
OSLO TINGRETT – 18.04.2018 [17-105551TVI-OTIR/01]

- ◆ Likeretteranlegget og den delen av strømkabelen som ligger på land skulle (bindende forhåndsuttalelse februar 2005) undergis stedbunden beskatning.
 - ◆ Dette innebærer at det ansettes en tenkt brutto leie for landanleggene som fradras i sokkel inntekten.
 - ◆ Samme beløp henføres til en tenkt utleievirksomhet hos samme selskap som en leieinntekt til beskatning på land. Til fradrag kommer kostnader som en utleier ville hatt ved utleie av landanleggene.
- ◆ I Klagenemndas praksis er beregningen av leieinntekt blitt forenklet ved at det kun beregnes en netto inntekt som fradras i sokkelinntekten og beskattes på land ("Standard II-modellen").

TOTAL (STEDBUNDEN BESKATNING)
OSLO TINGRETT – 18.04.2018 [17-105551TVI-OTIR/01]

- ◆ Retten: «Sakens *hovedspørsmål* er om det skal beregnes stedbunden inntekt/ egenleie for en likeretterstasjon på Lista fra det året den sto ferdig i 2009, ut fra en armlengdes vurdering av hvilket starttidspunkt uavhengige parter ville ha avtalt i en leieavtale, eller om det først skal beregnes stedbunden leie fra 2011, da likeretterstasjonen ble koblet opp mot Vallhall-feltet og tatt i bruk i utvinningsvirksomheten.»
- ◆ Klagenemnda delt.
 - ◆ Klagenemndas flertall (4 av 3) kom til at selskapet ikke kunne beregne stedbunden leie før likeretterstasjonen var tatt i bruk i sokkelvirksomheten, og anså ikke spørsmålet om hva uavhengige parter ville ha avtalt i en leieavtale etter Standard II-modellen relevant for spørsmålet om når leieberegningen starter.
- ◆ Selskapet hevdet subsidiært at avskrivningene av landanlegget skal gi fradrag i særskattepliktig inntekt fra og med 2009.

TOTAL (STEDBUNDEN BESKATNING)
OSLO TINGRETT – 18.04.2018 [17-105551TVI-OTIR/01]
RETTENS VURDERING

- ◆ Retten har funnet avgjørelsen vanskelig, men er kommet til at Total må gis medhold.
- ◆ «Spørsmålet .. er om vurderingen av hva uavhengige parter ville avtalt ikke bare skal forstås å gjelde leiens størrelse, men også spørsmålet om når begynner å løpe, eller om ligningspraksis må forstås slik at det ikke kan beregnes egenleie før anlegget tas i bruk.»
- ◆ «Som nevnt i Borgarting lagmannsretts dom 24. november 2004, er beskatning ved beregning av egenleie spesielt for petroleumsbeskatning. Når modellen for å beregne egenleie er utviklet og forankret i ligningspraksis, må retten også ta utgangspunkt i ligningspraksis ved vurderingen av hvordan vilkårene for å beregne egenleien skal forstås.»
- ◆ «Ettersom den ligningspraksis som partene har vist til ikke direkte gjelder spørsmålet vi står overfor i vår sak, finner retten det hensiktsmessig å først se på se på hvilke hensyn som ligger bak ordningen.»

TOTAL (STEDBUNDEN BESKATNING)
OSLO TINGRETT – 18.04.2018 [17-105551TVI-OTIR/01]
RETTENS VURDERING

- ◆ Gjennomgår diverse lignings- og rettspraksis og konkluderer
 - ◆ «.. legger retten til grunn at det er hensynet til eiendomskommunens næringsinntekter, og hensynet til skattemessig likebehandling av selskaper som eier sine anlegg på land og selskaper som leier sine anlegg, som opprinnelig ligger bak ordningen.»
- ◆ og videre:
 - ◆ «Ved lovendring i 1999 ble bestemt at aksjeselskaper betaler skatt til staten og ikke lenger skatt til kommunen. Praksisen med å beregne stedbunden leie ble imidlertid videreført på bakgrunn av at Borgarting lagmannsrett i dom 24. november 2004 [LB-2003-7900] kom til at lovendringen ikke kunne ha betydning for adgangen til å fradragføre stedbunden leie i sokkelinntekten, når den bygget på fast ligningspraksis i over 20 år og skatteskjerpelsen endringen ville medføre for sokkelselskaper ikke var en tilsiktet virkning av lovendringen.»
 - ◆ «.. må det derfor legges til grunn at det er hensynet til å sikre likebehandling av selskaper som eier sine anlegg på land, og selskaper som velger å leie sine anlegg, som i dag er det primære hensynet bak å godta fradrag for egenleie i sokkelinntekten.»

TOTAL (STEDBUNDEN BESKATNING)
OSLO TINGRETT – 18.04.2018 [17-105551TVI-OTIR/01]
RETTENS VURDERING

- ♦ Fra klagenemndspraksis siteres følgende (1992):
 - ♦ Når fast eiendom tas i bruk i utvinningsvirksomhet, har man gått frem på tilsvarende måte. Den beregnede bruttoleie har ikke vært ansett som utvinningsinntekt, og den har vært beskattet i eiendomskommunen etter de satser som gjelder for vanlige leieinntekter
 - ♦ Klagenemnda legger til grunn at det er markedsleien som skal henføres til eiendomskommunen i disse tilfellene, den leie som sannsynligvis ville ha vært fastsatt i avtale mellom uavhengige parter. Dette er den leieinntekt den næringsdrivende går glipp av ved å bruke eiendommen i egen virksomhet
 - ♦ «Selv om klagenemndas uttalelser kan leses som at bruk er et eget vilkår for å beregne egenleie, mener retten at det må tas i betraktning at saken gjaldt boliger, som også kan brukes til andre formål. Boligtilfellene er derfor ikke sammenlignbare med tilfellet i vår sak, hvor man har å gjøre med et likeretteranlegg som utelukkende er bygget for å forsyne plattformen med strøm.»

TOTAL (STEDBUNDEN BESKATNING)
OSLO TINGRETT – 18.04.2018 [17-105551TVI-OTIR/01]
RETTENS VURDERING

- ◆ Og fra Klagenemndas kjennelse 26. februar 1996:
 - ◆ [...] Nemnda er enig med Oljeskattekontoret i at det ikke kan henføres leieutgifter til land for et bygg før dette er tatt i bruk. [...].
- ◆ «Spørsmålet i den saken var om det kunne beregnes egenleie for kontorbygg som var under oppføring. Saksforholdet i den saken er derfor ikke sammenlignbart med vår sak. I vår sak er likeretteranlegget på land ferdigstilt, men ikke tatt i bruk på grunn av forsinkelser.»
- ◆ Viser også til kjennelser (hhv 1. mars 1994 og 11. desember 2006) der egenleieberegning ble godtatt når driftsmiddelet ble beholdt av hensyn til beredskap. Gjaldt hhv boliger og kondensatrørledning
- ◆ «Når likeretteranlegget er bygget utelukkende for å forsyne sokkelen med strøm, må det legges til grunn at det har en slik tilknytning til driften at det er naturlig å ha det som driftsmiddel, også når det ikke er tatt i bruk som følge av forsinkelser. Retten er enig med klagenemndas mindretall i vår sak som legger til grunn at «Det sentrale må være at de er anskaffet til bruk i utvinningsvirksomheten og ikke tatt ut av denne bruken til andre formål».

TOTAL (STEDBUNDEN BESKATNING)
OSLO TINGRETT – 18.04.2018 [17-105551TVI-OTIR/01]
RETTENS VURDERING

◆ Konklusjon:

- ◆ «Dersom man i leietilfellene godtar en overføring fra det tidspunkt da leien begynner å løpe, mens man i eietilfellene oppstiller et eget tilleggsvilkår om at anlegget må være tatt i bruk før det skal kunne beregnes en teoretisk egenleie, blir det en skattemessig forskjell mellom eie- og leietilfellene som, etter rettens syn, ikke er forenlig med formålet bak ordningen.»
- ◆ «Retten er etter dette komme til at ligningen av Total for 2009 må oppheves.
- ◆ «Ved ny vurdering må klagenemnda for spørsmålet om når egenleien begynner å løpe ta utgangspunkt i det leietidspunkt uavhengige parter må antas å ville ha avtalt i en leieavtale.»

TOTAL (STEDBUNDEN BESKATNING)
OSLO TINGRETT – 18.04.2018 [17-105551TVI-OTIR/01]
KOMMENTAR

- ◆ Det er neppe grunnlag for å hevde at formålet med ordningen (praksis) har vært å likestille eie med leie.
- ◆ Skattevirkningen ved at man velger å legge en eiendel inn i et separat selskap for så å leie det ut til bruk i eget selskap er en annen enn om man eier og bruker eiendelen i eget selskap.
- ◆ Kommunalt skattegrunnlag var eneste hensyn bak stedbunden beskatning.
- ◆ Grunnen til at praksis ble videreført var (utelukkende, jf. sitat ovenfor) at «den bygget på fast ligningspraksis i over 20 år og skatteskjerpelsen endringen ville medføre for sakkelselskaper ikke var en tilsiktet virkning av lovendringen»
- ◆ Kontorets vurdering av ankespørsmålet.

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018 RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018 RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN

- ☐ Utgangspunkt:
 - ☐ Gjaldt tre inntektsår
 - ☐ Flere rammelån
 - ☐ Marginen på lånene basert på
 - ☐ Kredittrating (innhentet av selskapet) fra eksternt kredittratingbyrå og rådgiver som bygget på annet byrås metode (samme resultat)
 - ☐ Først "stand alone", deretter
 - ☐ To trinn (notch'er) opp som følge av konserntilknytningen
 - ☐ Selskapet bygget marginfastsettelsen på en egen "margintabell" knyttet opp mot ulike ratinger (år 1)

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018 RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN

- ☐ Ligningene år 1 og 2:
 - ☐ selskapet ble ansett å ha en rating 1-2 trinn over rating fastsatt av kredittbyrå/rådgiver. Mest sannsynlig 2.
 - ☐ for år 1 ble ligningen basert på selskapets egen margintabell
 - ☐ år 2: skjønnsmessig fastsatt (avtalen inneholdt ikke margintabell)
- ☐ Ligningen år 3:
 - ☐ Rating som år 1 og 2
 - ☐ Påpekt at de avtalte marginen var høye selv om selskapets innhentede kredittrating ble lagt til grunn
 - ☐ Ny påstand lavere marginer, også for forgående år
 - ☐ mente dessuten at "underpris" (lavere avtalt margin enn armlengdes) på andre lån måtte motregnes mot de overprisede lånene.
 - ☐ det selskapet mente var "underprisede lån" var lån tatt opp før år 1 og trukket på år 1-3

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018 RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN KLAGENEMNDAS BEMERKNINGER

☐ Inntektsreduksjon

- ☐ tar utgangspunkt i [selskapets] påstand slik den var før selskapet ble varslet om endring
- ☐ "De internt fastsatte rentemarginene er imidlertid basert på markedsdata for obligasjoner med en lavere rating enn [kredittbyrået rating], jf. innsendte rapporter fra [banks markedsavdeling]. Dette har medført at selskapet er blitt belastet høyere rentemarginer fra sine aksjonærer enn det som sannsynligvis ville vært tilfellet dersom selskapet hadde tatt opp lån i markedet. Av tabellen .. fremgår det at de avtalte marginene ("opprinnelig påstand") er betydelig høyere enn marginene til obligasjoner med ratingkarakter X [altså kredittbyråets/rådgivers rating] ("endret påstand")."
- ☐ Påpekte at selskapet hadde endret påstand og konkludte derfor med at: "det forelå en inntektsreduksjon"

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018

RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN

KLAGENEMNDAS BEMERKNINGER

☐ **Nettovurdering**

- ☐ Konserninterne lån trukket på før år 1 (år -1 og -2) hadde ifølge selskapet lavere margin enn hva som ville blitt avtalt mellom uavhengige parter
- ☐ (Selskapet) Lånene har samme motparter og er tatt opp med samme formål; til generell løpende finansiering av selskapet. Selskapet mener derfor en vurdering etter sktl. § 13-1 skal basere seg på en sammenligning av totale årlige interne rentekostnader med hva totale rentekostnader ville vært ved lånefinansiering fra uavhengige parter. En eventuell overpris i enkelte lån må regnes mot en eventuell underpris i andre lån, såkalt nettobetraktning
 - ☐ viser til:
 - ☐ forarbeider § 13-1
 - ☐ OECDs retningslinjer pkt. 3.9 til 3.17 og en rekke norske og utenlandske rettsavgjørelser

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018

RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN

KLAGENEMNDAS BEMERKNINGER

☐ **Nettovurdering**

- ☐ Utgangspunkt: hver transaksjon skal vurderes separat
- ☐ Imidlertid anerkjenner OECDs retningslinjer at enkelte interne transaksjoner kan være strukturert og priset slik at det ikke vil være adekvat med en separat vurdering. Klagenemnda kan ikke se at det er særskilte utfordringer med å finne en armlengdes pris for hvert av de interne lånene i herværende sak. Lånene er ikke gjensidig avhengig av hverandre eller på annen måte sammenkoblet. Det er helt normalt at selskaper tar opp flere ulike lån og at rentemarginen fastsettes per lån.
- ☐ Selskapets eksempelhenvisning anses ikke treffende.

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018

RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN

KLAGENEMNDAS BEMERKNINGER

❑ **Nettovurdering**

- ❑ Etter OECDs retningslinjer punkt 3.17 er det likevel en åpning for at skattemyndighetene kan ta hensyn til skattyters utilsiktede overrapportering av selskapets inntekt. Det er opp til skattemyndighetene å vurdere hvorvidt slike hensyn skal tas. Etter norsk praksis tas det utgangspunkt i at armlengdeprinsippet er transaksjonsbasert, og det gjøres derfor normalt ikke en samlet vurdering av interne transaksjoner som det er mulig å prise separat. En samlet vurdering vil som regel også være mer ressurskrevende.
- ❑ Klagenemnda vil påpeke at det er selskapet selv som har ansvar for å fastsette armlengdes internpriser. Selskapet har også tidligere hevdet at de interne lånene gitt før [år 1] var gitt på armlengdes vilkår. Det er selskapet som må bære risikoen for at disse lånene eventuelt viste seg ikke å være inngått på armlengdes vilkår. Særlig vil Klagenemnda trekke fram at det er selskapet selv som sitter på all informasjon om interne forhold, mens skattemyndighetene vil måtte innhente relevante opplysninger for å vurdere eventuell underpris. En slik prosess er ressurskrevende for skattemyndighetene, og det vil være ytterligere kompliserende dersom skattemyndighetene skal pålegges å se mange transaksjoner i sammenheng når de av uavhengige faktisk prises separat.

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018 RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN KLAGENEMNDAS BEMERKNINGER

☐ **Nettovurdering**

- ☐ Generelt bør skattemyndighetene være tilbakeholdne med å åpne for en praksis hvor ulike transaksjoner i større grad ses i sammenheng under en armlengdevurdering, så lenge dette ikke følger av OECDs retningslinjer punkt 3.9 til 3.16.
- ☐ Klagenemnda, enstemmig eller i flertall, har ved tidligere avgjørelser vedrørende konsernintern finansiering lagt til grunn en separat vurdering av transaksjoner som kan prises separat. Tilsvarende vurdering legges til grunn i herværende sak.
- ☐ Klagenemnda kan ikke se at det er særskilte forhold som tilsier at det transaksjonsbaserte utgangspunktet i armlengdeprinsippet bør fravikes

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018

RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN

KLAGENEMNDAS BEMERKNINGER

☐ Skatteinsentiv

- ☐ Selskapet mente at at det i denne saken ikke forelå noe skatteinsentiv bak fastsettelsen av rentemarginen, bl.a. som følge av andel fradrag sokkel og skatteprosent i hjemlandet til långiverne
- ☐ Klagenemnda vil bemerke at det ikke ligger noe krav om at inntektsreduksjonen etter sktl. § 13-1 skal ha medført lavere skatt for de nærstående partene sett under ett, eller at formålet skal ha vært å unngå skatt. Videre vil Klagenemnda vise til at det også ved en rating i tråd med [ratingbyråets] konklusjon er påvist inntektsreduksjon
- ☐ Det er ikke nødvendig å ta stilling til hvorvidt [selskapet] har hatt et insentiv til å påvirke utfallet av kredittvurderingene.

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018 RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN KLAGENEMNDAS BEMERKNINGER

☐ Utgangspunkt:

- ☐ Både [selskapet] og Oljeskattekontoret har lagt til grunn samme prisingsmetodikk ved fastsettelse av armlengdes rentemargin.
 - ☐ Først tilordnes selskapet en ratingkarakter
 - ☐ og deretter innhentes rentemarginer for obligasjonslån med samme ratingkarakter og løpetid utstedt av selskap i sammenlignbare bransjer.
 - ☐ For enkelte av markedsobservasjonene har Oljeskattekontoret gjort justeringer for forskjell i valuta og referanserente.
 - ☐ Metoden anses å være en CUP-metode.

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018

RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN

KLAGENEMNDAS BEMERKNINGER

☐ Skjønnfastsettelse **rating** – flertallet(4)

En kredittvurdering skal reflektere låntakers kapasitet og villighet til å møte sine finansielle forpliktelser. Som metodikken til [kredittratingsbyråene] viser, er det for et datterselskap

- ikke bare egen finansiell styrke og forretningsrisiko knyttet til den virksomhet datterselskapet driver som er avgjørende,
- men også den støtten datterselskapet vil motta fra sitt morselskap.

Videre kan det være særskilte forhold som påvirker forventet tilbakebetaling av gjelden ved et eventuelt mislighold. Klagenemndas flertall vil følge den samme fremgangsmåten.

- Først vurderes kredittstyrken til [selskapet] isolert sett,
- og deretter vil styrken av konserntilknytningen drøftes.
- Til slutt vurderes forventet tilbakebetaling av gjelden ved eventuelt mislighold.
- Basert på dette vil Klagenemndas flertall skjønnfastsette en ratingkarakter for [selskapet].

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018

RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN

KLAGENEMNDAS BEMERKNINGER

☐ Skjønnsfastsettelse **rating** – flertallet: selskapet **isolert sett**

- ☐ Et selskaps ratingkarakter isolert sett avhenger av den risiko som selskapet er utsatt for i sin virksomhet (forretningsrisiko), samt selskapets finansielle styrke til å møte denne risikoen.
 - ☐ De innhentede ratingene bygget på at **forretningsrisikoen** var høy.
 - ☐ Det samme gjorde Klagenemnda
- ☐ Den finansielle risikoen vurderes ved hjelp av ulike nøkkeltall beregnet ut fra låntakers regnskap og estimerte fremtidige resultater. Ved en armlengdevurdering byr dette på utfordringer når regnskapet allerede inneholder de internt fastsatte rentekostnadene og den internt valgte gjeldsgraden. En høy gjeldsgrad og høye konserninterne rentekostnader gir svake finansielle nøkkeltall og dermed en svak ratingkarakter.
- ☐ Når selskaper går i markedet for å innhente lånefinansiering, vil gjeldsgraden blant annet avhenge av eiernes risikovilje og avkastningskrav. Økt gjeldsgrad gir seg utslag i økt finansiell risiko og dermed svakere kredittrating. Selskapene vil derfor veie de ulike hensynene opp mot hverandre og velge en forretningsmessig naturlig gjeldsgrad ut i fra de muligheter som finnes i markedet og den tilgang de har på innskutt kapital.
- ☐ Når et selskap, som [selskapet], kun er finansiert med kapital fra eierne vil derimot sammensetningen av kapitalen som lån eller innskutt egenkapital avhenge av andre forhold som f.eks. skatt. Rentekostnader fradragsføres og renteinntekter er skattepliktige, mens utbytter som regel er fritatt skatt.

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018 RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN KLAGENEMNDAS BEMERKNINGER

- ❑ **Skjønnfastsettelse rating – flertallet: selskapet isolert sett**
 - ❑ Klagenemnda viser til OSKs datainnsamling vedrørende 2012
 - ❑ Gjennomsnittlig egenkapitalandel for konsern med datterselskap på norsk sokkel var **42,1** % og nedre kvartil var **35,1** %
 - ❑ Gjennomsnittet for uavhengige selskaper på norsk sokkel **49,5** % med nedre kvartil på **33,6** %.
 - ❑ For konsernenes datterselskap på norsk sokkel var derimot gjennomsnittlig egenkapitalandel **21,7** % og nedre kvartil **11,3** % i samme periode.
 - Selskapets egenkapital var betydelig lavere enn alle gjennomsnittene

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018

RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN

KLAGENEMNDAS BEMERKNINGER

☐ Skjønnsfastsettelse **rating** – flertallet: selskapet **isolert sett**

- ☐ Klagenemndas flertall mener det må legges til grunn at eierne faktisk har valgt å finansiere selskapet i perioden. Det vises her til den rettskraftige Hess-dommen (Borgarting lagmannsrett) hvor blant annet spørsmålet om refinansieringsrisiko innad i konsern ble vurdert (Utv. 2017 s. 1471):
- ☐ Spørsmålet blir om [selskapet] ville hatt en lavere gjeldsgrad ved ekstern lånefinansiering, og om dette i så fall ville påvirket prisen på lånefinansieringen.
- ☐ Klagenemndas flertall mener at [selskapet] sannsynligvis ville hatt en høyere bokført egenkapitalandel dersom interessefellesskapet mellom [selskapet] og långiver ikke hadde foreligget. Dette enten som følge av krav fra långiver eller som følge av egen vurdering av hva som ville vært en forretningsmessig rasjonell gjeldsgrad.

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018 RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN KLAGENEMNDAS BEMERKNINGER

☐ Skjønnsfastsettelse **rating** – flertallet: selskapet **isolert sett**

- ☐ De sentrale nøkkeltallene kredittratingselskaper ... legger til grunn i sine kredittanalyser er sensitive for størrelsen på gjeld og rentekostnader, forutsatt at kontantstrøm fra driften er positiv.
- ☐ Selskapets kontantstrøm var positiv i den aktuelle perioden
- ☐ S&Ps ratinger av Brigham Exploration (etter Statoils oppkjøp av selskapet), Statoil US Holdings og Statoil Canada er illustrerende eksempler på hvordan lavere gjeldsgrad gir en styrket kredittrating.
- ☐ Ratingene av Statoil US Holdings og Statoil Canada viser hvordan omklassifisering av intern gjeld til innskutt egenkapital resulterer i en betydelig bedre rating. S&Ps og Moody's' metodikk for omklassifisering av intern gjeld er imidlertid ikke tilpasset internprisingsformål.
- ☐ Etter Klagenemndas flertalls oppfatning er f.eks. ikke S&Ps metodikk, hvor interngjelden **enten inkluderes eller ekskluderes i sin helhet**, hensiktsmessig ved en armlengdevurdering. Interngjelden bør bare ekskluderes i den grad den er høyere enn det den ville vært ved ekstern lånefinansiering. (uthevet her)
- ☐ Klagenemndas flertall mener [selskapets] egenkapital ville vært så pass mye høyere og gjelden og rentekostnadene tilsvarende lavere ved et uavhengig låneforhold, at dette ville gitt seg utslag i sterkere kredittrating med minst ett trinn (notch), sammenlignet med kredittanalysene til [ratingbyrå] og ekstern rådgiver.
- ☐ Dette gjøres **kun for prisingsformål** og påvirker ikke den faktiske andel gjeld som det kan fradragføres rentekostnader for.

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018
RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN
KLAGENEMNDAS HENVISNING TIL S&P'S METODIKK
KOMMENTAR

- ☐ Nemnda har en annen tilnærming til interngjeld-korreksjon enn Standard&Poor (jf. forrige plansje)
 - ☐ «Etter Klagenemndas flertalls oppfatning er f.eks. ikke S&Ps metodikk, hvor interngjelden **enten inkluderes eller ekskluderes i sin helhet**, hensiktsmessig ved en armlengdevurdering. Interngjelden bør bare ekskluderes i den grad den er høyere enn det den ville vært ved ekstern lånefinansiering.»
- ☐ Også S&P foretar ratingen i to etapper: først «stand alone» deretter «konserntilknytningen»
 - ☐ Ved «stand alone» vurderer S&P om hele internlånet skal betraktes som EK (eksempel neste plansje) – enten eller
 - ☐ Konserntilknytningen kommer på «toppen» (etter eventuell eliminering av intern gjeld)
- ☐ Dette er av selskapene ofte betegnet som «dobbelt bokholderi»

RatingsDirect®

Summary:

Statoil US Holdings Inc.

Primary Credit Analyst:

Simon Redmond, London (44) 20-7175-3883, simon.redmond@standardandpoors.com

Secondary Contact:

Rachel J. Lion, CA, London (44) 20-7175-4430, rachel.lion@standardandpoors.com

Research Contributor:

Edvard Ekernæs, Stockholm (46) 8-440-5836, edvard.ekernas@standardandpoors.com

Table Of Contents

Rationale

Outlook

Standard & Poor's Base-Case Scenario

Business Risk

Financial Risk

Liquidity

Other Modifiers

Group Influence

Ratings Score Snapshot

Related Criteria And Research

WWW.STANDARDANDPOORS.COM/RATINGSDIRECT

JUNE 20, 2014 1

Oppsummeringen:

Financial Risk:

Absence of external debt

....

Omtalen av «Financial Risk»

The absence of external debt and our treatment of internal loans as equity for our cash flow and leverage calculations will in our view allow SUSHI to maintain credit ratios well within what is commensurate with a «modest» financial risk profile.

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018 RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN KLAGENEMNDAS BEMERKNINGER

☐ Skjønnsfastsettelse **rating** – flertallet: selskapet **konserntilknytningen**

- ☐ Det følger av Eidsivating lagmannsretts dom LE 1990-574 (Conoco Norway) og OECDs retningslinjer punkt 7.13 at låntaker ikke skal betale vederlag for den høyere kredittratingen låntaker oppnår som følge av tilknytningen til konsernet.
- ☐ Ratingbyråets rapport for årene 1-3 (gammel metode) konkluderte med at konserntilknytningen tillegges to trinn (notcher) – tre trinn år 4
- ☐ Etter ratingbyråets metodikk legges det til
 - ☐ ett trinn ved «Low likelihood of support»,
 - ☐ to trinn ved «Moderately high likelihood of support»,
 - ☐ tre trinn ved «High likelihood of support»,
 - ☐ fire trinn ved «Very high likelihood of support» og
 - ☐ sju trinn ved «Extremely high likelihood of support».
- ☐ Klagenemnda mente at ratingbyrået kunne se ut til å ha vurdert konserntilknytningen noe lavt i årene forut for år 1. Viste bl.a. eiers (konsernets) vurdering i årsrapporten for de aktuelle årene hvor det fremgår hvor viktig investeringen i det norske selskapet var.
- ☐ Klagenemnda: det bør derfor legges til mer enn to trinn for konserntilknytningen, men høyest fire trinn.

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018

RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN

KLAGENEMNDAS BEMERKNINGER

☐ Skjønnfastsettelse **rating** – flertallet: selskapet **konserntilknytningen**

- ☐ Ratingselskapets nye metodikk (ved slutten av år 3) knyttet virkningen av konserntilknytningen til følgende kategorier:
 - ☐ Konsernets kjernevirksomhet: konsernratingen
 - ☐ «highly strategic»: ett trinn lavere enn konsernratingen
 - ☐ «strategically important»; «moderately strategic»; «nonstrategic» tillegg på hhv. 3, 1 og 0 trinn.
- ☐ Det fremstår som sannsynlig at [selskapet] er "strategically important" for sine eiere
- ☐ Tre trinn moderat skjønn. Fortsatt fem trinn til konsernratingen. (Gitt at konsernet har lånekostnader tilsvarende konsernratingen, vil videre utlån til skjønnsmessig fastsatte marginer gi et betydelig overskudd for långiver.)
- ☐ Antakelig samme skjønn etter gammel metode

FINANSIELLE TRANSAKSJONER – «DOBBELT BOKHOLDERI»?

- ◆ Når det gjelder konserntilknytningen finnes det mange eksempler på at denne gis stor betydning (flere «notcher» opp)
 - ◆ Eks.: Statoils oppkjøp av Brigham
 - ◆ S&P oppgraderte dette selskapet med fem hakk som følge av oppkjøpet (ikke navnebytte)
- ◆ Standard & Poor (S&P) uttaler generelt
 - ◆ Assuming the parent has the ability to support its subsidiary during a period of financial stress, the spectrum of possibilities still ranges from ratings equalization at one extreme to very little or no help from the parent's credit strength at the other. The greater the gap to be bridged, the more evidence of support is necessary

⇒ Konkret vurdering

RatingsDirect®

Summary:

Statoil US Holdings Inc.

Primary Credit Analyst:

Simon Redmond, London (44) 20-7176-3683; simon.redmond@standardandpoors.com

Secondary Contact:

Rachel J. Lion, CA, London (44) 20-7176-0880; rachel.lion@standardandpoors.com

Research Contributor:

Edvard Ekström, Stockholm (46) 8-440-5936; edvard.ekstrom@standardandpoors.com

Table Of Contents

Rationale

Outlook

Standard & Poor's Base-Case Scenario

Business Risk

Financial Risk

Liquidity

Other Modifiers

Group Influence

Ratings Score Snapshot

Related Criteria And Research

WWW.STANDARDANDPOORS.COM/RATINGSDIRECT

Oppsummeringen:
Business Risk

...

Ongoing support from the parent
Statoil ASA

Omtalen av «Business Risk»:

We primarily base our rating on SUSHI on our assesment of its «highly strategic» importance to its parent, Statoil ASA. We assess Statoil ASA's unsupported group rating profile (GCP) at 'a+', in line with its stand-alone credit profile (SACP). As per our criteria, the corporate credit rating on a "highly strategic" subsidiary is generally one notch below the GCP, except if the entity's SACP is equal to or higher than the GCP, which is not the case for SUSHI as we assess its SACP at 'bbb'.

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018

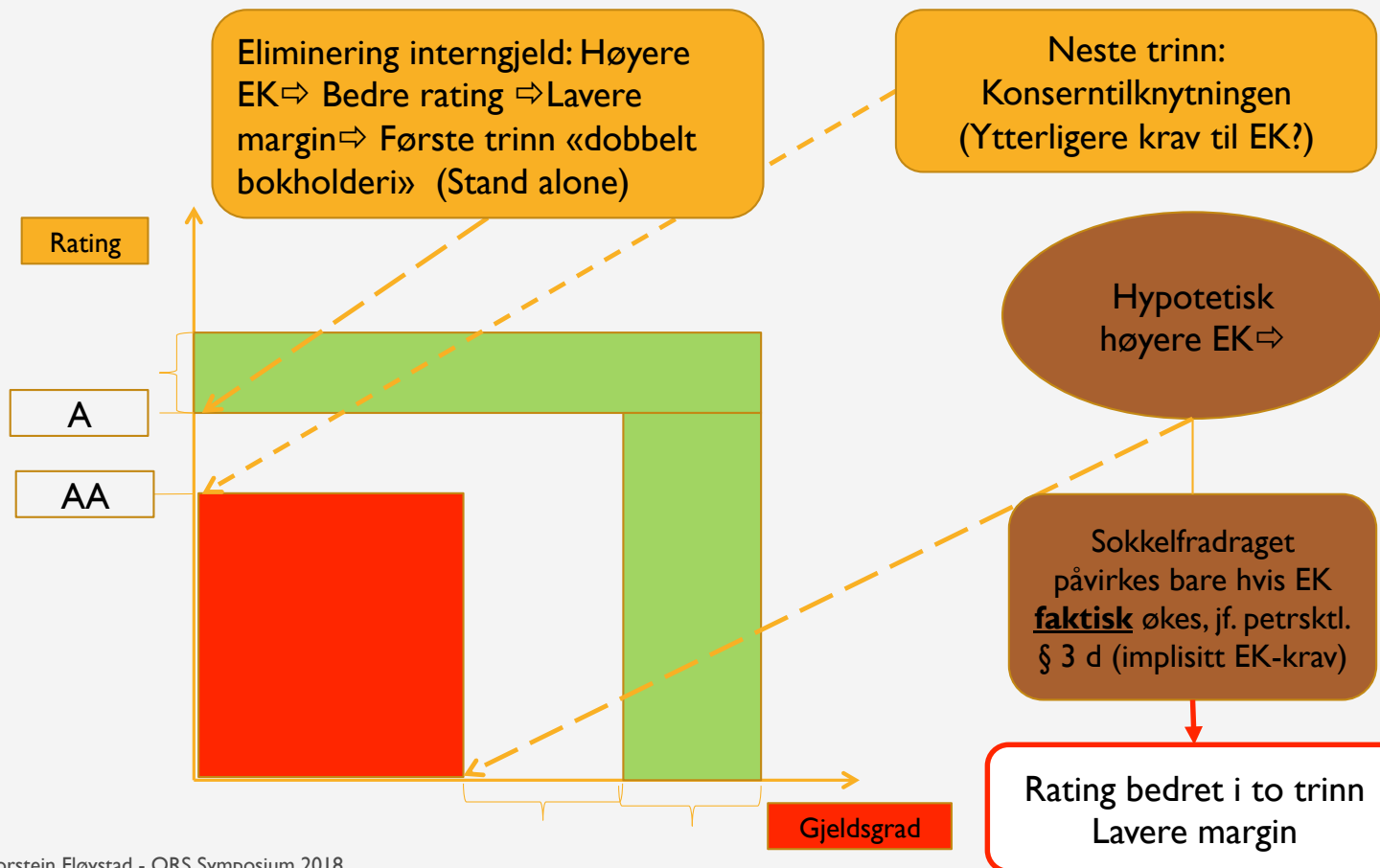
RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN

KLAGENEMNDAS BEMERKNINGER

☐ Skjønnsfastsettelse **rating** – flertallet: selskapet **forventet tilbakebetaling ved mislighold**

- ☐ Når et selskap kun har intern gjeld, gir derimot ikke kontraktsfestet sikkerhetsstillelse eller høyere prioritet mening. Det eksisterer uansett ingen annen gjeld som reduserer forventet tilbakebetalingsbeløp for den interne gjelden. I praksis løses dette ... ved at rentemarginer fra obligasjonslån med samme ratingkarakter som selskapet benyttes ved internprisingen.
- ☐ Det kan imidlertid være særskilte forhold som øker forventet tilbakebetalingsbeløp utover det normale. For særskattepliktige låntakere er staten i stor grad med å dele risikoen, noe som kan gi seg utslag i økt sikkerhet for långiver. Det er enighet om at leterefusjonsordningen gir långiver økt sikkerhet siden krav på staten kan pantsettes, men ordningen er av liten betydning i herværende sak. Opphørsrefusjonsordningen anses derimot som mer relevant.
- ☐ Klagenemndas flertall har vanskelig for å se at ordningen ikke også øker sikkerheten til kreditorer på norsk sokkel. Moody's har f.eks. trukket fram et støttende skatteregime på norsk sokkel, herunder opphørsrefusjonsordningen, som en av seks positive faktorer ved kredittanalysen av Aker BP fra 2017. SEB har tilsvarende vist til et fordelaktig skattesystem som en av tre positive faktorer i deres analyse av samme selskap.
- ☐ Klagenemndas flertall fremstår det som sannsynlig at refusjonsordningen ville hatt positiv innvirkning på fastsettelse av rentemarginen ved ekstern lånefinansiering.

«Dobbelt bokholderi»: to trinns rating-prosess
1) Eliminering intern gjeld 2) Konserntilnytning

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018

RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN

KLAGENEMNDAS BEMERKNINGER

☐ Skjønnfastsettelsen (flertallet) – **rentemargin**

- ☐ Klagenemndas flertall vil vurdere skjønnfastsettelsen av rentemarginene basert på markedsinformasjon for obligasjonslån med samme ratingkarakter og løpetid utstedt av selskap i sammenlignbare bransjer
- ☐ Markedsinformasjonen viste at Oljeskattenemndas skjønn ligger innenfor intervallet mellom ett trinn under og flertallets skjønnsmessig fastsatte rating.
- ☐ Klagenemndas flertall anser Oljeskattenemndas skjønn for å være beste estimat innenfor et armlengdeintervall av hvilke rentemarginer [selskapet] ville oppnådd dersom interessefellesskapet med långiver ikke hadde eksistert.
 - Hvilket innebar fravikelser på mellom 200+ og 300+ basispunkter sammenlignet med opprinnelig påstand

KLAGEVEDTAK JANUAR 2018

RENTEMARGIN PÅ INTERNLÅN

KLAGENEMNDAS BEMERKNINGER

☐ Skjønnfastsettelse – mindretallet

Etter Klagenemndas mindretalls vurdering er det ikke grunnlag for å hevde at selskapet hadde tilgang på innskutt kapital, eller at egenkapitalen ville vært høyere, dersom det ses bort fra konserntilknytningen. Det vises i denne sammenheng bl.a. til selskapets eierstruktur. Mindretallet legger vekt på at [selskapet] må anses å ha en forsvarlig egenkapital, og konserntilknytningen er allerede hensyntatt i modellen ved vurderingen av kredittrisiko. Det bemerkes også at selskapet for tidligere år har hatt en betydelig høyere egenkapital, men at negative leteresultater og senere produksjonsstart har medført reduksjon i egenkapitalen. Den reduserte egenkapitalandelen anses ikke å følge av skattetilpasning, men å være et resultat av den faktiske driften. Hvilken egenkapitalandel øvrige selskaper på sokkelen har, er etter Klagenemndas mindretalls skjønn lite relevant for avgjørelsen. Klagenemndas mindretall kan ikke se at det er fremkommet forhold som tilsier at selskapets justerte påstand om at renten skal fastsettes med utgangspunkt i en rating på [innhentet rating etter at konserntilknytningen er hensyntatt] med den justerte margin, ikke er i samsvar med en armlengdes rente.

- [selskapet] skal innrømmes fradrag for rentekostnader på konserninterne innlån etter de rentemarginer som følger av selskapets endrete påstand for inntektsårene [1-3]

TYNN KAPITALISERING

PRINSIPPER OG PRAKSIS ETTER 2006

TYNN KAPITALISERING

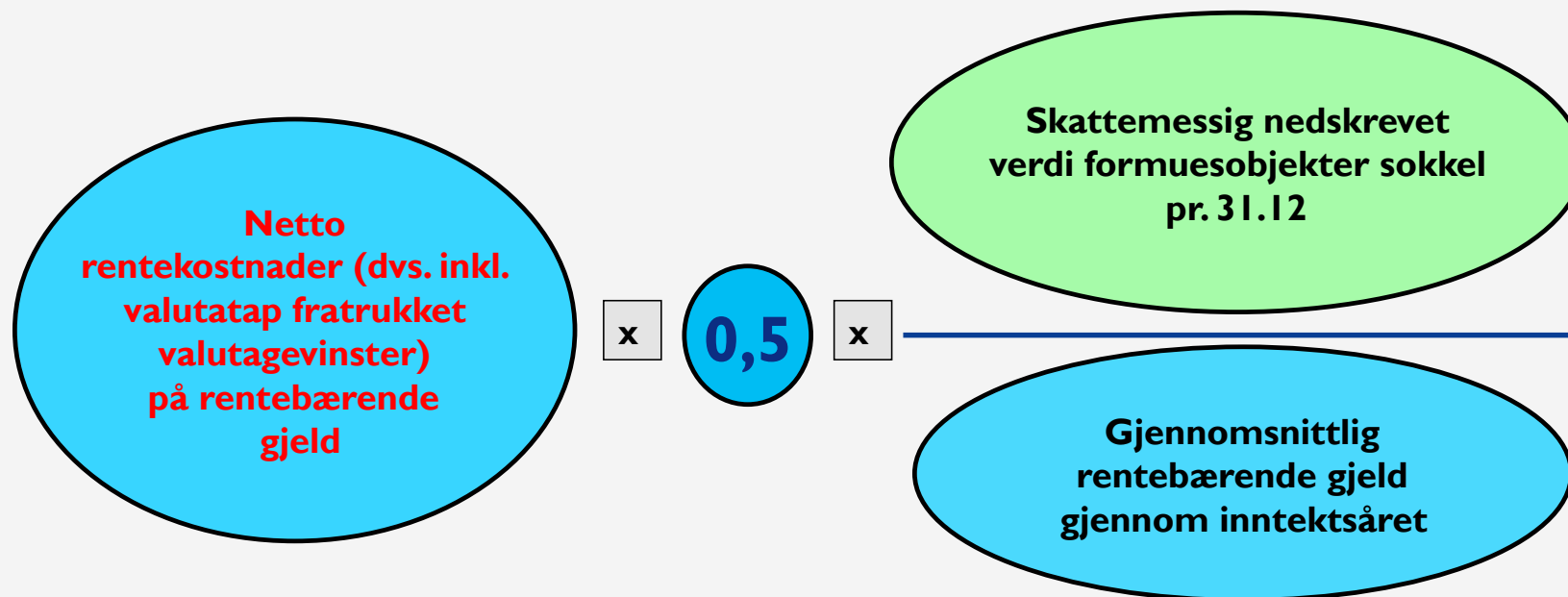
GJELDENE PRAKSIS OG PROBLEMSTILLINGER KNYTTET TIL
VEDTAK SISTE HALVÅR

- ☐ Utgangspunktet:
 - ☐ Rentebegrensningsregelen (sktl. § 6-41) gjelder ikke «for selskap som er omfattet av petroleumsskatteloven § 3d.» (9. ledd)
 - ☐ Petrsctl. § 3d anses *uttømmende* å regulere egenkapitalkravet knyttet til netto finanskostnad tilordnet særskattepliktig inntekt.
 - ☐ Andel tilordnet land kan derimot bli gjenstand for korreksjon basert på om selskapet anses tynt kapitalisert ihht armlengdeprinsippet (jf. sktl. § 13-1).
- ☐ Tynn kapitalisering er altså fortsatt en aktuell problemstilling innenfor petroleumsskattesystemet
 - ☐ Vedtak knyttet til tynn kapitalisering *land* har i noen tilfeller medført fradragsnekt for betydelige beløp.
- ☐ Innledningsvis først litt om § 3 d

BEREGNINGSFORMELEN FOR DIREKTE TILORDNING AV RENTEKOSTNADER TIL SOKKEL - § 3 D ANNET LEDD

- ◆ Innført 2007. Hovedprinsipp:
 1. Utelukkende renter/valutaposter knyttet til rentebærende gjeld kan tilordnes sokkeldistriktet
 2. Alle andre finansposter henføres land
 3. Tilordning sokkel:
 1. Skattemessige sokkelverdier fordelingsgrunnlag
 2. Er slik utformet at (tenkt) maksimal rentebærende opplåning utgjør 50% - altså at summen av egenkapital og ikke rentebærende gjeld må utgjøre minst 50%
- ◆ Tilpasningsmuligheter langt på vei borte (jf. erfaringene med 2002-regelen i § 3d og § 3h)
- ◆ Virker **nøytralt**:
 - ◆ Det er ikke mulig å øke *andel* renter mv til sokkel ved å "blåse opp" gjelden (redusere EK)
 - ◆ andel øker bare om $0,5 \times \text{sokkeleiendeler/gjeld er} > 1$

**BEREGNINGSFORMELEN FOR DIREKTE TILORDNING AV
RENTEKOSTNADER TIL SOKKEL - § 3 D ANNET LEDD**

TYNN KAPITALISERING

PROBLEMSTILLINGER

- ☐ Som vist foran vil også påvisning av at selskapet er tynt kapitalisert kunne brukes som et ledd i kredittratingen av selskapet, men da som et grunnlag for å korrigere rentemarginen.
- ☐ Markedsmessig egenkapital krever(i utgangspunktet) to hovedvurderinger:
 - ☐ Lånekapasitet (hva kunne selskapet, vurdert som uavhengig, låne i markedet); ofte en todelt vurdering:
 - ☐ Leterefusjon
 - ☐ Reserver
 - ☐ Hva er en «forretningsmessig rimelig og naturlig kapitalstruktur», jf. Fornebo-dommen (optimal struktur)
- Ofte gjøres denne vurderingen i tilknytning til kapasitetsvurderingene (bygges inn ved hjelp av sikkerhetsmarginer)

TYNN KAPITALISERING ANDRE PROBLEMSTILLINGER

- ☐ Betydningen av tidligere praksis og lovgivning
- ☐ Sammenligning med andre selskaper (CUP?)
- ☐ Vurderingstidspunkt (ved låneopptak eller løpende), herunder betydningen av tidligere låneopptak ved opptak av nye lån
- ☐ Opphørsrefusjon
- ☐ Betydningen av kredittrating
- ☐ Valutatap
- ☐ Prising av lån etter omklassifisering, herunder «hypotetiske» letelån

TYNN KAPITALISERING

PROBLEMSTILLINGER- LÅNEKAPASITET BASERT PÅ LETEREFUSJON

Refusjonskravet vil ikke kunne belånes fullt ut.

- ❑ For det første vil banker legge inn en sikkerhetsmargin siden det er usikkerhet mht. kostnadsklassifiseringen (letekostnad / annen kostnad).
- ❑ For det andre skal refusjonskravet, i tillegg til å nedbetale lånesaldo også være tilstrekkelig til å kunne nedbetale rentekostnadene som påløper frem til refusjonen utbetales tre uker etter utlegg av fastsettingen i året etter leteåret.

Kontoret har lagt til grunn at banker bruker en oppstilling omtrent som denne:

Refusjonskravet fra året før x 95 % + Planlagte letekostnader x 70 %

- Rentekostnader i lånets løpetid, oftest en toårs syklus (01.01. i leteåret til tre uker etter utlegg av ligningen i året etter leteåret)

- Transaksjonskostnader tilknyttet låneopptaket

= Beløp som banken er villig til å låne ut med sikkerhet i refusjonskravet

TYNN KAPITALISERING

BANKENES FORUTSETNINGER VED BEREGNING AV RESERVEBASERT LÅNEKAPASITET

- ☐ Bankene tar ved utlån til petroleumsselskaper, konservative forutsetninger både hva angår
 - ☐ størrelsen på reserver,
 - ☐ nivået på fremtidige petroleumspriser,
 - ☐ diskonteringsrente
 - ☐ og tidspunkt for produksjonsstart (normalt er PUD en forutsetning for reservebasert lån)
- ☐ Når det gjelder reserver, legger banker til grunn påviste reserver (proven reserves) dersom det kun er ett enkelt felt som skal belånes, i hvert fall i tilfeller der det ikke dreier seg om et felt som kan vise til en stabil historisk produksjon.
- ☐ Påviste og sannsynlige reserver (proven and probable reserves) benyttes dersom det dreier seg om en portefølje av felt.
- ☐ Det benyttes gjerne en *sikkerhetsfaktor* på **1,5** på nåverdi av kontantstrøm gjennom **hele feltets levetid**,
- ☐ og på **1,3** på nåverdi av kontantstrøm gjennom hele **lånets løpetid**.
- ☐ Lånekapasiteten vil utgjøres av det laveste av de to.
- ☐ Reservebaserte lån har typisk en løpetid på fem–syv år.
 - ☐ Avgjørende for løpetiden er hvor lang tid det vil ta å fullt ut nedbetale lånet. Lånet må være fullt ut nedbetalt senest innen "Reserve Tail Date", dvs. det tidspunkt hvor gjenstående reserver utgjør omlag 25 % av opprinnelige reserver.

TYNN KAPITALISERING

TIDSPUNKT FOR LÅNEKAPASITETSVURDERING (RESERVEBASERT)

Få tåler dages oljepris

Med en oljepris som har falt over 60 prosent siden ifjor sommer, fremstår få norske olje- og gassutbygginger lønnsomme. Oversikten viser hvilken oljepris ulike prosjekter trenger for å gå i pluss.

Felt	Størrelse (i mill. fat)	Lønnsomhetspris (dollar per fat)	Relativ størrelse
King Lear (gass)	85	95,00	•
Goliat	195	90,00	•
Linnorm (gass)	157	89,90	•
Martin Linge (primært gass)	154	85,00	•
Zidane (gass)	117	84,10	•
Garantiana	67	82,30	•
Frigg/Gamma/delta	90	80,00	•
Snoerre 2040	247	78,80	•
Brynild	36	78,00	•
Aasta Hansteen (gassfelt)	314	75,00	•
Knarr	83	68,00	•
Alta/Golta	139	67,20	•
Skarvelfjell	139	67,20	•
Johan Castberg	554	67,00	•
Gullfaks sør senfase	23	67,00	•
Gran D	73	65,00	•
Nær Aasen	190	65,00	•
Oseberg Delta S2	76	66,00	•
Gullfaks Rinfaksdalen	79	59,70	•
Trestakk	71	59,00	•
Eldfisk II	307	59,00	•
Valkem (primært gass)	228	56,00	•
Gina Krog	300	55,00	•
Edvard Grieg	191	53,00	•
Aagard senfase	235	50,00	•
Pil	116	49,00	•
Krafta	77	45,00	•
Beryl	41	44,00	•
Johan Sverdrup	2.460	41,00	•
Mara	188	39,40	•

Oljeprisen
26. aug.:
43,06 dollar

Torstein Fløystad - ORS Symposium 2018

Artikkel i DN 27. august 2015
Kilde oppgitt å være Rystad Energi

Lønnsomhetsgrensen for flere av disse utbyggingen *kraftig redusert pr. dato*. Jf. f.eks. at Castberg og Sverdrup står oppført med hhv. 67 og 41 i lønnsomhetspris.

Reservebasert lånekapasitet må imidlertid basere seg situasjonen på tidspunktet for vurderingen av lånekapasiteten.

TYNN KAPITALISERING ANDRE PROBLEMSTILLINGER

- ☐ Tidligere praksis og lovgivning
 - ☐ Klagenemndas retningslinjer utarbeidet på midten av 1980-tallet
 - ☐ Summen av årlige EK-behov
 - ☐ Forenklet: den delen av 100% av leteknader og 20% utbyggingskostnader som ikke dekkes av løpende inntekter
 - ☐ § 3h (1994-2006)
 - ☐ Krav om 20% regnskapsmessig EK (betydelige tilpasningsmuligheter)
 - ☐ Vurderingen av om egenkapitalkravet etter § 3 h var oppfylt skulle først gjennomføres etter at gjeld og egenkapital var klassifisert ihht armlengdestandarden. § 3h kom til anvendelse selv om armlengdestandarden var oppfylt.
 - ☐ Verken tidligere praksis eller lovgivning er tillagt betydning for inntektsår fra og med 2007:
 - ☐ Endringen i § 3d
 - ☐ Muligheten for pantsettelse og låneopptak på leterefusjon

TYNN KAPITALISERING ANDRE PROBLEMSTILLINGER

- ☐ Sammenligning med andre selskaper (CUP?)
 - ☐ I klagevedtaket omtalt foran (ved skjønn vedrørende rating), er bl.a. følgende gjengitt vedr. egenkapitalandel (gjelder 2012):
 - ☐ Gjennomsnittet for uavhengige selskaper på norsk sokkel **49,5** % med nedre kvartil på **33,6** %.
 - ☐ Det har vært hevdet at f.eks. median kunne brukes som grunnlag for skjønn
 - ☐ Kontoret mener imidlertid at variasjonsbredden er for stor og at EK-kravet må vurderes konkret (og da hovedsakelig basert på lånekapasitetsvurderinger) i relasjon til det enkelte selskap.
 - ☐ Faktisk EK hos uavhengige selskaper kan være relevant **ved vurderingen av om inntekten er redusert**

TYNN KAPITALISERING ANDRE PROBLEMSTILLINGER

Vurderingstidspunkt

- ☐ Skal tidspunktet for låneopptrekk legges til grunn ved kapasitetsvurderingen?
 - ☐ Slik som ved prisvurderingen
- ☐ En uavhengig låntager med mulighet for førtidig nedbetaling vil revurdere rentemarginen på langsiktige låneavtaler på regelmessig basis, og vurdere en refinansiering dersom rentebetingelsene i markedet skulle tilsi det.
- ☐ Tynn kapitalisering er en vurdering av kapitalstrukturen. I likhet med en vurdering av rentemarginen på langsiktige låneavtaler må kapitalstrukturen vurderes på en regelmessig basis
- ☐ Jf. Norsk Skatteavtalerett (2006: Skaar et al., side 507):
 - ☐ "Lånekapasiteten til et selskap er en dynamisk størrelse som normalt vil variere fra inntektsår til inntektsår og undertiden også mellom ulike tidspunkter innenfor et og samme inntektsår. [...] De lege lata må det legges til grunn at det **er debtors lånekapasitet på det tidspunkt den aktuelle ligning gjelder for som er relevant** i vurderingen av om debtors interngjeld skal betraktes som egenkapital for skattemessige formål." (uthevet her)
 - ☐ Tilsvarende Klagenemnda i retningslinjene

TYNN KAPITALISERING ANDRE PROBLEMSTILLINGER

Vurderingstidspunkt

- ☐ Dette betyr ikke nødvendigvis at tidligere (interne) låneopptrekk er uten betydning ved EK-vurderingen. Det kan her være grunn til å skille mellom de tilfellene der tidligere års låneopptrekk var
 - 1) var innenfor, eller
 - 2) utenforlånekapasitet det året lånet ble tatt opp.
- ☐ For situasjon 1) vil spørsmålet være om
 - ☐ Långiver som allerede har ytt lån ville være villig til å fortsette låneforholdet uforandret (f.eks. fordi man måtte anta at det ville være den beste løsning for långiver) eller om lånebetingelsene normalt ville medført krav om endringer, f.eks. forfall, egenkapitaltilførsel el.
 - ☐ Konkret vurdering
- ☐ For situasjon 2) vil *normalt* det aktuelle årets lånekapasitet være bestemmende for omklassifiseringen (for skatteformål) av interngjelden.
 - ☐ Av praktisk grunner kan det tenkes at man velger å legge hele eller deler av manglende kapasitet på låneopptrekket det aktuelle året
 - ☐ Det utelukkes ikke at tilsvarende vurdering som under 1) kan være aktuelt

TYNN KAPITALISERING ANDRE PROBLEMSTILLINGER

☐ Opphørsrefusjon

- ☐ For Klagenemndas «fremstår det som sannsynlig at refusjonsordningen ville hatt positiv innvirkning på fastsettelse av rentemarginen ved ekstern lånefinansiering.»
 - ☐ Nemnda knytter virkningen direkte mot marginen, ikke ratingen.
- ☐ Kontoret har i sine vedtak lagt til grunn at opphørsrefusjonsordningen ikke øker lånekapasiteten (f.eks. ikke mulig å pantsette)

☐ Kredittrating

- ☐ Selv om enkelte elementer i kredittratingen også inneholder elementer som gir veiledning i en vurdering av lånekapasitet
 - ☐ kan det ikke legges til grunn at det foreligger en (direkte) sammenheng
 - ☐ det er vesentlige forskjeller mellom hvordan elementene brukes i en kredittrating og i en lånekapasitetsvurdering
 - ☐ F.eks. forutsettes det ved ratingen at størrelsen på gjelden er markedsmessig sett i forhold til til produksjon og reserver
 - ☐ Jf. her klagevedtaket foran der klagenemnda (ifbm skjønnsmessig fastsettelse av rating) først vurderte om selskapet var tynt kapitalisert.

TYNN KAPITALISERING ANDRE PROBLEMSTILLINGER

- ❑ I en sak hevdet selskapet at tynn kapitalisering innebærer en skattemessig omklassifisering av rentebærende gjeld til rentefri gjeld og ikke til egenkapital.
 - Dette tilsier at selskapets valutatap ikke kan avskjæres selv om selskapet anses tynt kapitalisert.
- ❑ *Norsk Skatteavtalerett (2006: Skaar et al., side 541):*

"Dersom debtors lån er tatt opp i fremmed valuta vil tilsidesettelsen for det andre få betydning for fradragsført *valutatap* (disagio). Valutatap (og valutagevinster) beregnes kun på lånekapital, ikke på egenkapital. **Fradragsført valutatap på det omklassifiserte beløp vil derfor ikke være fradragsberettiget**, med den følge at debtors inntekt økes med et beløp tilsvarende det samlede ikke-fradragsberettigede valutatap." (uthevet her)
- ❑ Tilsvarende Klagenemnda og rettspraksis

TYNN KAPITALISERING ANDRE PROBLEMSTILLINGER

Prising av lån etter omklassifisering

- ☐ Rating forutsetter markedsmessig kapitalstruktur og er normalt bestemmende for margin → korreksjon pga. tynn kapitalisering skal gi markedsmessig kapitalstruktur
- ☐ Korreksjonen bygger på lånekapasitetsvurderinger
 - ☐ Pantsatt letelån står i en «særklasse»: det er staten som betaler (AAA-rating)
 - ☐ I et tilfelle der et selskap ikke hadde benyttet beregnet letelånkapasitet fullt ut la kontoret til grunn rentevilkår tilsvarende det selskapet hadde fått i bank på den ubenyttede delen
 - ☐ Altså ikke (den høyere) rentesats på den konserninterne letelånsfasiliteten
 - ☐ Prinsipielt kan man også tenke seg en korreksjon av marginen på reservebaserte lånekapasiteten
 - ☐ Noen selskaper har hevdet at hvis skattemyndighetene mener at selskapet er tynt kapitalisert må marginen økes. Hvis endring av margin: motsatt virkning (jf. klagevedtaket foran)
 - ☐ Tynn kapitalisering som følge av morselskapsgaranti: både inntektsreduksjon og –økning?

TYNN KAPITALISERING
EKSEMPEL PÅ BEREGNINGSMETODE

Gjennomsnittlig rentebærende gjeld år Y

- Lånekapasitet ved inngangen til år Y

= Gjennomsnittlig gjeld utover kapasitet (GUK)

Rentekostnad rentebærende gjeld år Y (RRBG)

Gjennomsnittlig rentebærende (GRBG) gjeld år Y

Gjennomsnittlig rentesats år Y (GR)

Fravikelse: Rentekostnad på manglende kapasitet $GR \times GUK$

Forutsetning: $GR \times GUK <$ rentekostnad til ordnet land etter § 3d